

Látogatás a hivatalos és az alternatív medicina határterületén

– BEVEZETŐ

Halmos Tamás

az orvostudomány doktora, egyetemi tanár – Országos Korányi Tbc és Pulmonológiai Intézet

A *Magyar Tudomány* a most közreadott dolgozatokkal olyan határterületekre kívánja az olvasó figyelmét felhívni, melyek mind a szakmai világ, mind a laikus közönség érdeklődésére számot tartanak.

A gyógyítás egyidős az emberiség történetével. Kezdetben egyfajta misztikus kód vette körül: varázslók, papok gyakorolták, akik féltékenyen őrizték tudásukat, csak a kiválasztott, kevésszámú utódnak adták át ismereteiket. Az ősi vallások tisztelete, rítusa és a gyógyító ténykedések összemosódtak, a gyógyító képesség egyúttal hatalmat is jelentett, ezért is őrizték a titkokat olyan féltékenyen.

A természettudományos tapasztalatokon alapuló orvoslásnak kiváló képviselői voltak Indiában, Egyiptomban, az arab világban és másutt. Magas fokon művelték a sebészetet, a sebek ellátását, még koponyaműtéteket is végeztek. Értettek a növények gyógyító célú felhasználásához is. Kinában már 2500 éve

eredményesen alkalmazták az akupunktúrát. (Erről is olvashatnak ebben az összeállításban.)

A mai értelemben vett, modern orvostudomány, amely az anatómiai és élettani felfedezések, valamint a patológiai ismeretek széleskörű felhasználásán nyugodott, egyre inkább eltávolodott az ősi, mitikus gyógyítástól, jóllehet bizonyos eszközeit, például a fitoterápiát, a herbális medicinát részben megtartotta.

A modern, természettudományos felismeréseken alapuló orvostudomány robbanásszerű fejlődése a XIX. század második felével kezdődött, hogy aztán a XX. században addig soha nem látott eredményekhez vezessen. A ma kívánatosnak tartott, „tényeken alapuló orvoslás” szabályainak elfogadása és betartása eredményezte az életkor jelentős meghosszabbítását és az életminőség jelentős javulását! Miért hát, hogy az alternatív gyógy módok, a természetgyógyá-

szat mégis ekkora népszerűsége tett szert napjainkban?

Hiába a technika rapid fejlődése, a hipermodern képalkotó eljárások, a gyógyszeripar új meg új termékei, a bravúros műtéti eljárások, szerv-transzplantációk, a genetika gyors fejlődése, a „technomedicina” – úgy tűnik – mégsem elégíti ki a lakosság jelentős hányadát. Az okok közül talán elsőként a gyógyítás „személytelenedését” (depersonalizációt) említem. A beteg a különböző szakemberekkel alig tud közvetlen, bensőséges kapcsolatot kialakítani. Ráadásul a részletes kivizsgálás során a beteg számos különböző szakterület reprezentánsaival találkozik, akik azonban – például a belgyógyászat számos részre tagolódásával – a beteg panaszainak csak egy kis szeletével foglalkoznak. Elvben a háziorvosnak kellene a diagnózist szintetizálnia, neki kellene a beteggel mindent részletesen megbeszélnie, a beteget kellően informálnia, erre azonban sajnos az orvos állandó időhiánya, gyakran nem kellő szakmai felkészültsége miatt sokszor nem kerül sor. A beteg úgy érzi, nincs olyan orvos, akihez kötődhet, akiben minden tekintetben megbízhat, akivel minden baját részletesen megbeszélheti. A természetgyógyász általában többet, hosszabban foglalkozik a beteggel, meghallgatja panaszait, amire a háziorvosnak, a konzultáns szakembernek gyakran nincs ideje.

Az orvostudomány folyamatosan fejlődik, s ahogy eddig, úgy nyilván ezután is

merít az alternatív gyógyászatból – amennyiben az kiállja a mai tudományosság próbáját. Vannak még feltérképezetlen területek, ahol csak most kezdjük megérteni a „csodás” hatások hátterét, és van olyan módszer, amelynek tudományos hátterét máig sem sikerült bizonyítani művelőinek.

Következő összeállításunkban mindhárom esetre találunk példát.

Az akupunktúrák kezeléseket egyre több helyen használják sikerrel, elsősorban a fájdalom csillapítására. Nagyon érdekes területe az orvostudománynak a „placebo-hatás”. Bárdos György és Czibolya Ádám írása széleskörű áttekintést nyújt e gyakran érthetetlennek tűnő hatás bonyolult hátteréről.

És vannak ma is olyan eljárások, mint például a Rák Kálmán által kommentált, és ma ismételt virágkorát élő homeopátia, amit semmilyen tudományos bizonyíték nem támaszt alá. Ez az eljárás ma hazánkban is egyre jobban terjed, talán „szelídsége”, ártalmatlan volta segít ebben. Rák professzor rámutat, hogy ma is érvényes Antall József és Kapronczay Károly véleménye a homeopátia tudománytalanságáról.

Szerkesztőségünk ezzel az összeállítással olyan fogalmakat, eljárásokat kíván bemutatni, amelyek ma az orvoslás határterületén léteznek, s amelyekkel tudományunknak – már csak a társadalom jelentős érdeklődése miatt is – időnként foglalkoznia kell.